

- مرسى الاجتهاد:

١. مخطّط العدد (٣)

١. مخطّط العدد (٤)

- خلاصة ملف العدد:

١. خلاصة باللغة العربيّة

٢. خلاصة باللغة الفارسيّة

٣. خلاصة باللغة الفرنسيّة

٤. خلاصة باللغة الإنكليزيّة

تناولت مجلة الاجتهاد المعاصر في ملفّ هذا العدد بعنوان «علم أصول الفقه الإسلاميّ وإشكاليّة التطوير المنهجيّ» موضوع أصول الفقه في البيئّة المعرفيّة الإسلاميّة وأفق التطوير المنهجيّ لهذا العلم وآليّاته؛ على مستوى المسائل المطروحة فيه ومنهجه ومصادره وعلاقته بالعلوم الأخرى داخل البيئّة المعرفيّة الإسلاميّة وخارجها على نحو التأثير والتأثر المنهجيّ، ومكان استفادته منها في تطوير بنيته المنهجيّة ومنهجه في الفهم. وقد عالج مجموعة من الباحثين والمتخصّصين هذا الموضوع في ست مقالات؛ وفق الترتيب الآتي:

علم أصول الفقه

-مَكَامُنُ الْجُمُودِ وَمُكْنَاتُ التَّجْدِيدِ-

الدكتور العياشي الدراوي

تتوخى هذه المقالة مقارنة علم أصول الفقه -مقاربة تشخيصية تحليلية- في واقعه الحالي من جانبيين اثنين؛ يرتبط أولهما بما أضحى يميز هذا العلم، في الكثير من مناحيه، من مظاهر الانحصار والجمود، وعدم الفاعلية والتأثير، ومن ثمة ابتعاده عن مسيرة مستجدات الأحداث، وتخلّفه عن مواكبة متغيّرات حياة الناس وقضاياها الطارئة، وإشكالاتها الجديدة. وأما الجانب الثاني، فيتعلق بأفاق التطوير والتجديد في هذا المجال، وبإمكانات ذلك ومدخله على مستوى المعرفة والتصور والإدراك، وعلى صعيد المنهج والأدوات والوسائل. الشيء الذي من شأنه أن يمثّل دعوة لمن يعنيه الأمر لاستئناف الاجتهاد في هذا الاتجاه عسى أن يستعيد هذا العلم الأصيل الجليل حيويته وفاعليته، ويسترجع مكانته وقيّمته في فكر المسلمين الراهن، وواقع حياتهم المعاصر على حدّ سواء.

ومن مداخل التطوير والتجديد في علم أصول الفقه؛ هو لحاظ طبيعة علاقته المنهجية والمعرفية مع العلوم الإنسانية والاجتماعية بمختلف فروعها وأنواعها؛ وفق رؤية تكاملية، والعمل على جعله مواكباً للواقع ومتغيّرات الزمان والمكان وملبياً لاحتياجات الإنسان ومتطلّباته؛ بدقّة ومرونة ودينامية.

فهم المراد بين الهرمنيوطيقا وعلم أصول الفقه - دراسة مقارنة بين غادامير والشهيد الصدر -

السيد علي عباس الموسوي

تتناول هذه المقالة دراسة قواعد الفهم وأصوله بنحو مقارنة بين علم أصول الفقه الإسلامي والنظرية الهرمنيوطيقية، بالتركيز على علمين بارزين اعتنيا بهذه المسألة؛ وهما: هانز جورج غادامير (الاتجاه الهرمنيوطيقي)، والشهيد السيد محمد باقر الصدر (الاتجاه الأصولي الإسلامي). وقد عاجت المقالة ذلك ضمن محاور أربعة: المحور الأول: مقومات الفهم الهرمنيوطيقي عند غادامير، المحور الثاني: أصول الفقه وفهم المراد، المحور الثالث: إشكالية الانقطاع بين صاحب النص والقارئ، المحور الرابع: فلسفة الفقه ودراسة عملية الفهم.

علم أصول الفقه

- دراسة في منهج الفهم ورؤى التجديد -

- ١ -

السيد حسين إبراهيم

أصول الفقه هو منهج الفقه، ومنطقه، وآلته المعرفية التي بها يسلك الفقيه في دروب الاستنباط. وقد أبدع المسلمون في هذا العلم، وأسسوا في بعض مباحثه الأساسية مباني فهم المراد، ليخرجوا بحجّة الظهور العرفي العقلاني، التي شكّلت أساساً لفهم المراد الجدي من ظواهر القرآن والسنة. وقد تعدّى استخدام قاعدة حجّة الظهور الفقه إلى

التفسير والكلام وغيرهما.

والعلوم تسعى دائماً - بسعي أهلها - إلى تطوير أدواتها ومناهجها؛ من هنا كان تطّلع أصول الفقه إلى روافد معرفيّة تغني آلتها المنهجية وتدفعها. وقد أطلّ البحث على بعض محاولات التجديد أو اتجاهاته عند الأصوليين والعلماء في العقود الأخيرة، ثمّ نحا إلى طرح السؤال المتكرّر: هل يمكن أن يُسترفد من الهرمنيوطيقا ومناهجها في قراءة النصّ الدينيّ؟

والإجابة تقتضي تحديد معنى الهرمنيوطيقا؛ فهي في بعض مراحلها كانت تعني التفسير، وربما فهمها بعضهم منهجاً للفهم. وبذا لا يتنافى منهج أصول الفقه مع جذر المصطلح وبعض تاريخه، بل هو نفسه يقوم منهجاً للتفسير وفهم المراد من النصّ الدينيّ. ولكنّ الهرمنيوطيقا الحديثة أرست نسبة الفهم، وتاريخية المقاربة التفسيرية.

إنّ هذا البحث يريد - عبر الإجابة عن هذا السؤال - فهم إمكان استفاد الهرمنيوطيقا في تجديد مباحث أصول الفقه، وإبراز أمثلة لموارد التقاطع وإمكانية الاشتراك - إن قلنا بعدم قبول منهج الأصول للسائد في الهرمنيوطيقا الفلسفية الحديثة والمعاصرة -؛ فأصول الفقه - من خلفيّة كلامية - ينظر إلى القرآن الكريم بوصفه كتاب الهدى النازل بالحقّ من الحقّ بياناً للناس، والله - تعالى - يخبرنا فيه عن واقع موجود في اللوح المحفوظ، فلا يصحّ أن تضيف ذاتية المفسّر بعداً لم يردّه الله تعالى.

والنتيجة: أنّ أصول الفقه يحاول بناء منهج موضوعيّ معياريّ في التعامل مع النصّ الدينيّ، فيه نسبة في الفهم غالباً، ولكنها نسبة ظنيّة عقلانيّة رضيها الشارع، وقام القطع على اعتبارها في الفقه. وهي نسبة في الفهم مع وجود واقع وجوديّ تقاربه نسبة الفهم هذه. وأصول الفقه - بالتالي - لا يقبل تجاوز النصّ لمراد الناصّ، وخروجه من عباءة مراده، وإن كان يسعى إلى تحسين عملية الفهم دائماً. ومسألة قرائن الفهم مفتوحة جداً في أصول الفقه، يمكن أن تتسع لبعض ما أورده منظّر وهرمنيوطيقا الفلسفية، لكنّ بوجهة نظر أصولية.

ثمّ لماذا يكثر الكلام عن الهرمنيوطيقا وأصول الفقه والتفسير... ولا يكثر عن استرفاد أصول الفقه من علوم تتكئ عليها الهرمنيوطيقا في الفهم كالفيلولوجيا واللسانيات عموماً، والسيانطيقا خصوصاً، ومن بعض مناهج العلوم الإنسانيّة؛ كعلمي النفس والاجتماع؟!!

علم أصول الفقه في سياق التطوير - قراءة في مفاعيل التداخلية بين أصول الفقه والعلوم الإسلامية -

الدكتور محمد بنعمر

من الظواهر الثقافيّة والفكريّة التي تستوقف الدارس والباحث، والمتابع والقارئ لمسار التراث العربيّ الإسلاميّ، في تطوّره التاريخيّ، هو ذلك التداخل القائم بين العلوم التي نشأت في أحضان هذا التراث، وتطوّرت فيه، حيث إنّ العلاقة التداخلية، والتكامليّة، كانت هي السمة البارزة، والغالبة، والمهيمنة، والحاضرة بين جميع العلوم التي نشأت في أحضان الثقافة العربيّة الإسلاميّة.

ويعدّ النصّ الدينيّ المرجعيّة الأساس التي ساهمت في هذه التداخلية القائمة بين العلوم الإسلاميّة، حيث نشأت حوله شبكة متكاملة، ومتداخلة من العلوم. وأغلب هذه العلوم بقسميها اللغويّ والشرعيّ، اختارت الوجهة التفسيرية البيانية للنصّ الدينيّ.

ومن بين هذه العلوم علم أصول الفقه الذي يُعدّ ملتقى لمجموعة من العلوم العقليّة والنقليّة؛ منها: علم الفقه، وعلوم اللغة، وعلم المنطق، وعلم فقه الواقع،... بحيث شكّل منهجاً في الاستدلال الجامع بين العقل والنقل، مستمداً مكوّناته ومرجعياته من مجموعة من العلوم التي تشاركه في الموضوع والمنهج، وتداخل معه في المفاهيم.

ومن هذا المنطلق تعالج هذه المقالة مفهوم التداخلية بين العلوم، والوقوف عند خصوص العلاقة التي تربط علم أصول الفقه بالعلوم الأخرى، ومحاولة تقديم مقارنة تطويرية تجديدية لهذا العلم بلحاظ منهجه ومسائله وأدواته؛ بالاستفادة من العلوم الأخرى التي تربطها بها علاقة التداخلية والتكاملية بمحورية النص الشرعي.

دور المنهج الاستقرائي في إنتاج قضايا علم الفقه - قراءة في الحجية الأصولية -

الشيخ سامر توفيق عجمي

يُعدّ المنطق الاستقرائي أحد المناهج العامة للتفكير البشري في إنتاج المعرفة، وقد مرّ بمراحل متعدّدة بدءاً من أرسطو، وليس انتهاءً بالأفكار الجديدة التي قدّمها فلاسفة العلم في الغرب، ومن الطبيعيّ أن يطرح أمام الباحث الإسلاميّ سؤال عن مدى إمكانية استخدام المنهج الاستقرائي في إنتاج قضايا علم الفقه.

وقد يكون الجواب سالباً، خصوصاً مع وجود تصريحات لعلماء أصول الفقه تدّعي بدهاة عدم فائدة الاستقراء في الاستدلال الفقهيّ، ولكن عند تتبّع تاريخ علم الفقه يعثر الباحث على استخدام الفقهاء لمنطق الاستقراء في دوائر متعدّدة، ونجد أنّها يمنح الدليل الاستقرائيّ الحجية والمشروعية، ليس فقط انطلاقاً من دليل الانسداد المفيد لحجّية مطلق الظنّ، وإنّما نلمس أنّها لتنشيط حضور المنطق الاستقرائيّ في الفقه عند المدرسة الأصولية، ومنحه الحجّية بتوسيط قاعدة إلغاء خصوصية الموارد، أو استكشاف علّة الحكم، أو الاستظهار اللفظيّ المتعلّق بالكتاب والسنة.

وهذا التصوير على مستوى الفرضية لإمكانية استخدام المنطق الاستقرائيّ في عملية الاستدلال الفقهيّ وتوليد المعرفة بالحكم الشرعيّ، يضع الأصوليّ أمام مسؤوليّة دراسة

حجّية المنهج الاستقرائيّ في إنتاج قضايا علم الفقه، لإثبات هذه الفرصية أو نفيها، لأنّ البحث عن مناهج علم الفقه خارج عن مسأله، ويتكفّل بها علم أصول الفقه، ومع ذلك نلاحظ غياب درس الاستقراء عن أبحاث علم أصول الفقه، خصوصاً على مستوى البحث الخارج.

حضور القرآن الكريم في البحث الأصوليّ

– قراءة في آفاق تطوير علم أصول الفقه بالاستناد إلى القرآن –

الدكتور رضا حق بناه؛ الدكتور نقي زادة

يُعدّ علم الأصول من المعارف الإسلاميّة الرصينة التي نشأت وترعرعت في كنف النصّ الدينيّ، واستمدّت منه حجّيتها واعتبارها في عمليّة فهم النصوص الدينيّة، من خلال الآيات القرآنيّة التي تؤصّل لذلك العلم.

وتشير الدراسات المنجزة في هذا الحقل إلى عدم وجود دراسةٍ شاملةٍ وجامعيّةٍ عن تلك الآيات، بالرغم من أهميّة معرفتها وجمعها وتحليلها، فضلاً عن أنّ مسار الاستفادة من الآيات الأصوليّة في التاريخ الإسلاميّ لم يتخذ منحىً تصاعديّاً!

وتتناول هذه المقالة تاريخ استفادة علماء الأصول من القرآن الكريم في مقام الاستدلال والاستناد، وتسعى إلى التأكيد على تذليل كلّ العقبات التي تحول دون كثافة الحضور القرآنيّ في علم الأصول، من خلال تقديم إحصاءات تقريبيّة عن استناد مشهور الأصوليين للقرآن الكريم على طول تاريخ علم الأصول، ليُصار إلى ترسيخ ذلك الحضور بصياغة استراتيجيّاتٍ بنويّةٍ تطويريّةٍ لعلم الأصول. ثمّ تقدّم المقالة مقارنة لنجاعة التوجيهات القرآنيّة في أصالة البراءة؛ بوصفها أنموذجاً من الأصول المبحوثة في علم أصول الفقه والمستدلّ على حجّيتها وحدود إجرائها وتطبيقها من خلال الآيات القرآنيّة.

مجله اجتهاد معاصر / شماره ٢ / پاییز ٢٠١٦ م

سر مقاله:

– پرونده این شماره « اصول فقه و دشواره تحول روش شناختی »

١. علم اصول فقه؛ ریشه های جمود و فرصت های نو سازی
٢. فهم مراد؛ بین هرمنوتیک و علم اصول فقه – مطالعه ای مقایسه ای میان گادامر و محمد باقر صدر
٣. علم اصول فقه؛ پژوهشی در روش فهم و نگره های نو سازی
٤. علم اصول فقه در بستر تحول؛ خوانشی از کارکرد های متداخل اصول فقه و علوم انسانی
٥. نقش روش استقرایی در تولید گزاره های علم فقه؛ خوانشی از حجیت اصولی
٦. حضور قرآن کریم در بحث اصولی؛ خوانشی از افق های تحول در علم اصول فقه با استناد به قرآن

– پرونده پژوهش ها و مطالعات:

١. حرمت به کارگیری سلاح های کشتار جمعی در فقه اسلام
٢. مرکزیت توحید در قدرت جهانی فقیه
٣. اسلام و اقلیت ها؛ خوانشی مقایسه ای فقهی و حقوقی

– پرونده بازخوانی علمی:

١. بازخوانی کتاب « امام خمینی علیه السلام سنت و نوآوری »

– لنگرگاه زندگی:

۱. طرح کلی محورهای شماره ۳

۲. طرح کلی محورهای شماره ۴

– خلاصه این شماره:

۱. خلاصه به زبان عربی

۲. خلاصه به زبان فارسی

۳. خلاصه به زبان فرانسه

۴. خلاصه به زبان انگلیسی

مجله الاجتهاد المعاصر در این شماره پرونده ای را در باب « علم اصول فقه اسلامی و دشواره های روش شناختی آن » گشوده و موضوع اصول فقه در محیط معرفتی اسلامی و افق تحول روش شناختی این علم و سازوکارهای آن را در سطح مسایل مطرح در این علم و روش شناسی آن و منابع آن و روابط آن با علوم دیگر در درون محیط معرفتی اسلامی و خارج آن و تاثیر گذاری و تاثیر پذیری روش شناختی اش و فرصت های بهره وری اش از علوم دیگر در تحول بخشی به ساختار روش شناختی و روش این علم در فهم بررسی کرده است.

شماره ای از پژوهشگران و متخصصان، این موضوع را در شش مقاله به ترتیب زیر
کاویده اند:

علم اصول فقه؛

ریشه های جمود و فرصت های نوسازی

دکتر عیاشی دراوی

این مقاله می کوشد رهیافتی آسیب شناختی تحلیلی به وضعیت کنونی علم اصول فقه از دو جهت و زاویه داشته باشد: نخست از حیث وضعیتی که از ابعاد فراوان به ویژگی این علم تبدیل شده است و آن عبارت است از مظاهر جمود و انحصاری و ناکارآمدی و فقدان تاثیر گذاری که سبب شده است تا این علم از همگامی با حوادث و تحولات زمانه دور شده و از همراهی با تحولات زندگی مردم و مسایل و دشواره های نوپدید باز ماند. اما بعد دوم به افق های تحول و نوزایی در این حوزه و امکانات آن و مدخل های معرفتی و انگاره ای و ادراکی اش در سطح روشی و ابزاری بر می گردد.

این وضعیت همه کسانی را که مرتبط با این موضوع هستند فرا می خواند تا اجتهاد را در این رویکرد از سر گیرند، شاید این علم ارجمند و اصیل پویایی و کارآمدی اش را باز یابد و جایگاه از دست رفته و ارزش مفقودش را در اندیشه و زندگی معاصر مسلمانان بازپس گیرد.

یکی از مدخل های تحول و نوسازی در علم اصول فقه، ملاحظه ماهیت رابطه روش شناختی و معرفتی علم اصول فقه و شاخه ها و گونه های مختلف علوم انسانی و اجتماعی بر اساس نگره ای یکپارچه و تلاش برای همگام سازی آن با واقعیت و تحولات زمان و مکان و پاسخ گو کردن آن نسبت به نیازها و مقتضیات انسان، در عین حفظ انعطاف و دقت و پویایی است.

فهم مراد؛ بین هرمنوتیک و علم اصول فقه - مطالعه ای مقایسه ای میان گادامر و محمد باقر صدر -

سید علی عباس موسوی

این مقاله به بررسی قواعد و اصول فهم به شیوه ای مقایسه ای می پردازد؛ مقایسه میان علم اصول فقه اسلامی و نظریه هرمنوتیک؛ با تاکید بر دو شخصیت برجسته که به این موضوع اهتمام ورزیده اند، و آن دو هانسن جورج گادامر - در رویگرد هرمنوتیکی - و شهید سید محمد باقر صدر - در رویکر اصولی اسلامی - هستند. این مقاله در چهار محور به بررسی این موضوع پرداخته است:

محور نخست: مولفه های فهم هرمنوتیکی در نزد گادامر

محور دوم: اصول فقه و فهم مراد

محور سوم: دشواره گسست میان مولف و خواننده

محور چهارم: فلسفه فقه و بررسی فریاند فهم

علم اصول فقه؛

پژوهشی در روش فهم و نگره های نوسازی

- ١ -

سید حسین ابراهیم

اصول فقه همان روش فقه و منطق و ابزار معرفتی ای است که فقیه به مدد آنها مسیر استنباط را می پیماید. مسلمانان این علم را ابداع کردند و در میان مباحث اساسی این علم به پایه ریزی مبانی فهم مراد ﴿ متکلم / مولف ﴾ روی آوردند. در این مبانی موضوع حجیت ظهور عرفی عقلایی پرورده شد که بنیادی برای فهم مراد جدی ظواهر قرآن و سنت است. البته کاربرد قاعده حجیت ظهور از فقه به تفسیر و کلام نیز سرایت یافته است.

همواره علوم و اصحاب علوم می کوشند تا ابزارها و روش های خود را تحول بخشند و از این رو علم اصول فقه نیز به آبشخورهای معرفتی ای نظر داشته است تا ابزارهای روش شناختی اش را غنا بخشیده و به پیش ببرد.

این مقاله به پاره ای تلاش های نوسازانه یا رویکردهای نوسازانه در نزد علمای اصول در دهه های اخیر اشاره می کند و سپس این پرسش تکراری را طرح می کند که : آیا می توان از هرمنوتیک و روش های آن در خوانش متن دینی بهره جست؟

پاسخ به این پرسش مقتضی تعیین معنای هرمنوتیک است. هرمنوتیک در مرحله ای به معنای تفسیر به کار می رفته است و ای بسا پاره ای هرمنوتیک باوران آن را روشی برای فهم دانسته اند. بدین ترتیب اصول فقه با ریشه های اصطلاح هرمنوتیک و مراحل تاریخی از آن بیگانه نیست و منافات ندارد.

اما هرمنوتیک مدرن بنیاد خود را بر نسبیت فهم و تاریخت رهیافت تفسیری افکنده است. این مقاله از طریق پاسخ به این پرسش در پی امکان سنجی تطبیق هرمنوتیک در بازسازی مباحث اصول فقه و برجسته کردن موارد تلاقی و امکان اشتراک این دو - در صورت قول به ناسازگاری روش اصولی با هرمنوتیک فلسفی معاصر - بر می آید. زیرا اصول فقه دارای زمینه ای کلامی است که به قرآن به صفت کتاب هدایت که به حق و از سوی حق و برای روشن کردن راه هدایت نازل شده و خدا در آن از واقعیت ثبت شده در لوح محفوظ به ما خبر می دهد و درست نیست که مفسر به سلیقه خود چیزی را بر آن بیفزاید که خدا نخواسته است.

نتیجه این که اصول فقه می کوشد روشی دقیق و هنجاری در تعامل با متن دینی پی ریزد که غالباً نسبیت در فهم را می پذیرد، اما این نسبیت ظنی و عقلایی است و شارع بدان رضایت داده است و در فقه دارای اعتبار قطعی است. این نسبیت در فهم با واقعیت وجودی همراه است که با این نسبیت فهم، تقارب دارد و از سوی دیگر اصول فقه، فرا رفتن متن از مراد مولف و خروج متن از ردای مراد مولف را نمی پذیرد، اگرچه همواره در پی بهبود فرایند فهم است و مساله قراین فهم به صورت جدی در اصول فقه مفتوح است و می تواند گنجایش پاره ای از آنچه را که نظریه پردازان هرمنوتیک فلسفی طرح کرده اند، البته از وجهه نظر اصولی داشته باشد.

دیگر این که چرا این همه از هرمنوتیک و اصول فقه و تفسیر سخن می رود ولی کمتر سخن گفته می شود از استفاده اصول فقه از علومی که هرمنوتیک بر آنها تکیه دارد، مانند فیلولوژی و زبان شناسی به طور عام و نشانه شناسی به طور خاص و دیگر روش های علوم انسانی مانند روان شناسی و جامعه شناسی.

علم اصول فقه در بستر تحول؛

خوانشی از کارکردهای متداخل اصول فقه و علوم انسانی

دکتر محمد بنعمر

یکی از پدیده‌های فرهنگی و فکری ای که توجه و تامل پژوهشگران و رصد کنندگان روند و تحول تاریخی میراث عربی اسلامی را بر می‌انگیزد تداخل موجود میان علمی که در آغوش این سنت سر بر آورده و بالیده‌اند، به گونه‌ای که رابطه در آمیختگی و یکپارچگی نشانه بارز و غالب و مسلط و حاضر در میان همه علمی است که در دل تمدن اسلامی عربی شکل گرفته‌اند.

متن دینی زیرساخت اساسی ای است که در این تداخل موجود میان علوم اسلامی سهیم بوده است، به گونه‌ای که پیرامون آن شبکه‌ای یکپارچه و در هم آمیخته از علوم شکل گرفته است. غالب این علوم با دو قسم زبانی و شرعی، سویه تفسیری بیانی را برگزیده‌اند.

یکی از این علوم، علم اصول فقه است که محل تلاقی علوم عقلی و نقلی مانند علم فقه و علوم لغت و علم منطق و علم فقه الواقع شده است، به گونه‌ای که روشی استدلالی ای را پرورده است که جامع میان عقل و نقل است و مولفه‌ها و منابع خود را از مجموعه ای از علوم گرفته است که با آن در موضوع و روش مشترکند و در مفاهیم تداخل دارند.

از چنین خاستگاهی این مقاله می‌کوشد مفهوم تداخل میان علوم را بررسی کند و در موضوع رابطه میان علم اصول فقه با علوم دیگر تامل کند و با ملاحظه روش و مسایل و ابزارهای این علم و استفاده از علوم دیگری که به لحاظ محوریت متن شرعی رابطه در هم آمیختگی و یکپارچگی با این علم دارند رهیافتی تحول‌گرا و نوگرا به این علم داشته باشد.

نقش روش استقرایی در تولید گزاره های علم فقه؛ خوانشی از حجیت اصولی

شیخ سامر توفیق عجمی

منطق استقرایی یکی از روش های کلی اندیشه بشری در تولید معرفت است که از زمان ارسطو تاکنون مراحل متعددی را به خود دیده است و اندیشه های جدید فلاسفه غرب در این زمینه استمرار دارد. طبیعی است که پژوهشگر مسلمان هم خود را در برابر این پرسش ببیند که آیا می توان از روش استقرایی در تولید گزاره های علم فقه بهره گرفت؟

ای بسا پاسخ این پرسش در نگاه نخست و با توجه به تصریح علمای اصول فقه که به بداهت، حکم به بی فایده بودن استقرا در استدلال فقهی داده اند، منفی باشد. اما با تتبع در تاریخ علم فقه، پژوهشگر می تواند دریابد که خود فقها هم در حوزه های متعدد، منطق استقرا را به کار بسته اند. حتی رویکردی را می بینیم که به دلیل استقرا حجیت و مشروعیت می بخشد، و این حجیت و مشروعیت بخشی نیز تنها بر اساس دلیل انسداد نیست که افاده حجیت مطلق ظن می کند، بل که رویکردی را می بینیم که در پی فعال سازی منطق استقرایی در مدرسه اصول و حجیت بخشی بدان از طریق قاعده الغای خصوصیت موارد است یا استکشاف علت حکم یا استظهار لفظی متعلق به کتاب و سنت است.

این تصویر از مساله امکان استفاده از منطق استقرایی در فرایند استدلال فقهی و تولید علم به حکم شرعی در سطح فرضیه، عالم اصولی را در برابر مسوولیت مطالعه روش استقرایی در تولید گزاره های علم فقه - برای اثبات یا نفی این فرضیه - قرار می دهد. زیرا بحث از روش های علم فقه خارج از مسایل فقه است و علم اصول

فقه متکفل آن است و با این حال ملاحظه می شود که بحصص ار استقرا از مباحث علم اصول به ویژه در سطح بحث خارج، غایب است.

حضور قرآن کریم در بحث اصولی؛ خوانشی از افق های تحول در علم اصول فقه با استناد به قرآن

دکتر رضا حق پناه - دکتر نقی زاده

علم اصول فقه یکی از معارف اسلامی استواری است که در سایه متن دینی سر برآورد و بالید و حجیت و اعتبارش را در فرایند فهم نصوص دینی از خلال آیاتی از قرآن بر گرفت که این علم را نظریه پردازی می کند.

مطالعاتی که در این زمینه انجام شده است نشان می دهد که به رغم اهمیت شناخت و گردآوری و تحلیل این آیات، تحقیق جامعی پیرامون آنها انجام نشده است؛ اگر چه استفاده از آیات اصولی در تاریخ اسلامی روندی افزایشی نداشته است.

این مقاله می کوشد تاریخ استفاده علمای اصول فقه از قرآن کریم را در مقام استدلال و استناد بررسی کند و بر از میان برداشتن تمامی موانع در برابر حضور انبوه قرآن در علم اصول از راه عرضه آمارهایی تقریبی از استناد اصولیان مشهور به قرآن کریم در طول تاریخ علم اصول تاکید کند تا زمینه ای برای تثبیت این حضور با پی ریزی راهبردهای ساختاری تحول بخش به علم اصول فراهم آورد. این مقاله سپس رهیافتی دارد به کارآمدی ارشادات قرآنی در باب اصالت برائت و نشان می دهد که این اصل نمونه ای از اصول مورد بحث در علم اصول فقه است که استدلال بر حجیت و حدود و اجرا و کاربست آن از طریق آیات قرآن انجام شده است.

La présence du Saint Coran dans la recherche jurisprudentielle

– Analyse des perspectives de développement des principes d' Usul Al Fiqh en s'appuyant sur le Quran-

D. Reda Haq Banah, D. Naqi Zada

Usul al fiqh est une des branches de connaissances islamiques solennelles qui ont émergé et développé au sein du texte religieux dont elle a tiré sa preuve et son approche dans la compréhension des textes religieux à travers les versets du Coran qui mènent à cette science.

Les études menées en ce domaine indiquent l'absence d'une étude globale complète de ces versets, malgré qu'il soit important de les savoir, collecter et analyser. De plus, l'utilisation des versets jurisprudentiels partout dans l'histoire islamique n'a pas augmenté.

Cet article étudie l'histoire de la dépendance des savants jurisprudentiels sur le Saint Coran dans la déduction et la référence, et cherche à franchir tous les obstacles qui empêchent la présence intensive du Coran dans les principes de la jurisprudence islamique, en fournissant des statistiques approximatives sur l'ampleur d'utilisation du Saint Coran comme référence par les juristes éminents tout au long de l'histoire des principes de la jurisprudence islamique, afin d'établir la présence du Coran en élaborant des stratégies de développement et structurelles pour Usul al Fiqh. L'article fournit également une approche à l'égard de l'efficacité des instructions coraniques au sujet du principe de l'exonération de la responsabilité car elle constitue un exemple des principes discutés en Usul al Fiqh et dont la fiabilité et les limites d'application sont déduites des versets du Coran.

occidentaux. Il serait donc normal que l'on demande aux chercheurs islamiques si c'est possible d'utiliser la méthodologie inductive dans la production des questions liées à la jurisprudence islamique.

La réponse pourrait être « non », particulièrement à la lumière des déclarations des savants d'Usul al Fiqh qui revendiquent l'inutilité de l'induction dans la déduction jurisprudentielle. Mais en suivant l'histoire des principes de la jurisprudence islamique, le chercheur découvrira que les juristes ont utilisé la méthode inductive dans plusieurs cercles, et qu'il y a une tendance qui démontre la fiabilité et la légitimité de la preuve inductive, non seulement sur la base du blocage utile de la preuve de la conjecture absolue, mais sur la base des tentatives visant à activer la présence de la logique inductive en fiqh dans l'école jurisprudentielle, et lui assurer sa fiabilité en établissant la règle d'annulation des ressources privées, ou l'identification de la raison du jugement ou la dépendance sur l'apparence signification du texte liée au Coran et à la Sunna.

Cette illustration, au niveau de l'hypothèse, de l'utilisation possible de la logique inductive dans la déduction jurisprudentielle et la production du jugement islamique, exige que le juriste étudie la fiabilité de la méthodologie inductive pour produire les questions liées à la jurisprudence islamique afin d'affirmer ou nier cette hypothèse, car la recherche des méthodologies d'Usul al Fiqh ne relève pas de sa compétence, et est par contre assurée par Usul al Fiqh. Néanmoins, l'étude de l'induction ne se trouve pas dans les recherches d'Usul al Fiqh, en particulier dans la recherche extérieure.

sciences – la linguistique et la charia - ont choisi le mode explicatif et interprétatif dans le traitement du texte religieux.

Parmi ces sciences, Usul al Fiqh est le point de rencontre de certaines sciences de la raison et de la tradition, y compris le fiqh, la linguistique, la logique et le fiqh de la réalité, constituant une voie de déduction basée sur la raison et la tradition et dérivant ses composantes et références d'une série de sciences qui ont un même objet et approche et des concepts communs.

Par conséquent, cet article porte sur le concept de l'interconnexion entre les sciences et souligne la relation entre Usul al Fiqh et les autres sciences, tout en fournissant une approche pour développer et renouveler cette science en étudiant sa méthodologie, ses enjeux et outils et en tirant profit d'autres sciences avec lesquelles elle a entretenu une interrelation et une complémentarité en termes de mise au point sur le texte religieux.

Rôle de la méthodologie inductive dans la production des questions de la jurisprudence islamique

- Analyse de la preuve d' Osul Al Fiqh -

Cheikh Samer Taufic Ajami

La logique inductive est l'une des méthodologies générales du raisonnement humain utilisée dans la production de la connaissance. Elle a franchi plusieurs étapes depuis Aristote jusqu'aux idées nouvelles, mais pas dernières, formulées par les philosophes

couvrir une partie des opinions des théoriciens de l'herméneutique philosophique, mais d'un point de vue jurisprudentiel.

Pourquoi parle-t-on beaucoup de l'herméneutique, l'Usul al Fiqh et l'interprétation et bien trop peu de l'appel d'Usul al Fiqh aux sciences sur lequel l'herméneutique repose pour le but de compréhension, comme la philologie et la linguistique, en général, et la sémantique, en particulier, ainsi que quelques branches des sciences humaines telles que la psychologie et la sociologie ?

Les principes d' Osul Al Fiqh dans le contexte de l'évolution

– Analyse des effets de l'interconnexion entre les principes de la jurisprudence islamique et les sciences islamiques –

D. Mohammed Bin Omar

L'un des phénomènes culturels et intellectuels qui attire l'attention du chercheur, l'observateur et le lecteur du trajet du patrimoine arabo-islamique dans son évolution historique est l'interconnexion entre les sciences qui ont émergé et évolué au sein de ce patrimoine ; où l'interrelation intégrale était un caractère principal, dominant et existant de toutes les sciences qui se sont développées au sein de la culture arabo-islamique.

Le texte religieux est la référence principale qui a contribué à cette interconnexion entre les sciences islamiques et consiste le centre d'un réseau de sciences reliées et complémentaires. La plupart de ces

certaines phases, elle signifiait l'interprétation, et peut-être on l'a comprise parfois comme un moyen de compréhension. Ainsi, la méthodologie d'Usul al Fiqh ne contredit pas la racine du terme et une partie de son histoire; cependant, elle constitue en elle-même un moyen pour interpréter et comprendre le texte religieux. Mais l'herméneutique moderne a créé la relativité de la compréhension et la véracité historique de la démarche interprétative.

Cette recherche vise, en répondant à cette question, à reconnaître la possibilité de faire appel à l'herméneutique pour renouveler les domaines de la recherche des principes de la jurisprudence islamique et présenter des exemples d'intersections et de possibilités de participation, si l'on suppose le refus de la méthodologie d'Usul al Fiqh à l'égard de ce qui est commun en herméneutique philosophique contemporaine. Du point de vue d'al-Kalam, Usul al Fiqh considère le Coran comme guide descendu avec la vérité de la Vérité, elle-même, pour constituer un exposé pour toutes les gens. En outre, Allah, le Tout-Puissant, nous raconte, dans ce livre, une réalité qui est inscrite dans une tablette, c'est ainsi que le juriste ne peut pas ajouter une dimension subjective non voulue par Allah.

En conclusion, Usul al Fiqh cherche à créer une approche objective normalisée à l'égard du texte religieux qui implique souvent une relativité de compréhension qui est cependant une relativité douteuse et rationnelle acceptée par le public, et incluse par l'approche de force probante dans le fiqh. C'est une relativité de la compréhension qui accompagne une réalité existentielle abordée par cette relativité même. Par conséquent, Usul al Fiqh ne permet pas au texte d'aller au-delà de l'intention de l'auteur, ou de s'éloigner du message que le dernier veut transmettre, même si elle entend toujours améliorer le processus de compréhension. La question des preuves de la compréhension est très ouverte dans Usul al Fiqh, qu'elle puisse

Osul Al Fiqh

- Etude de la méthodologie de la compréhension et de la vision de renouvellement -

-1-

Assayed Husein Ibrahim

خلاصة باللغة الفرنسية

Osul Al Fiqh est la méthodologie du fiqh, sa logique et son outil de connaissance par lesquels le faqih parvient à des conclusions. Les musulmans ont fait beaucoup de progrès dans cette science et ont établi dans certains de ses champs de recherche principaux, les structures de la compréhension du message pour trouver la preuve de la signification apparente coutumière rationnelle qui constituait la base de la compréhension du vrai message des significations apparentes dans le Coran et la Sunna. L'utilisation de la base de la preuve de ces significations ne s'est pas limitée au fiqh ; elle est également utilisée dans l'interprétation, al-Kalam, et autres.

En fait, les sciences visent toujours – par leurs savants- à développer leurs outils et approches. Par conséquent, Usul al Fiqh a cherché des flux de connaissances qui permettraient d'enrichir et de promouvoir son outil méthodologique. Cette recherche fait référence aux tentatives ou tendances de renouvellement chez les juristes et les savants au cours des dernières décennies, et demande la question fréquemment posée: Est-il possible de faire appel à l'herméneutique et ses méthodes pour analyser le texte religieux?

La réponse nécessite une définition de l'herméneutique. Dans

aux réalités actuelles et aux variables temporelles et spatiales tout en répondant aux besoins et exigences de l'homme avec précision, souplesse et dynamisme.

Comprendre le message entre l'Herméneutique et Osul Al Fiqh

– Etude comparative entre Gadamer et le martyr al Sadr –

Assayed Ali Abbas al-Musawi

L'article procède à une étude comparative des règles et principes de compréhension entre Usul al Fiqh et la théorie herméneutique, mettant en évidence deux sciences fondamentales qui ont accordé une grande attention à cette question: Hans-Georg Gadamer (la tendance herméneutique) et le martyr Sayyid Mohammed Baqir al-Sadr (la tendance de la jurisprudence islamique). L'article traite de cette question en quatre parties: 1ère partie: Les composantes de la compréhension herméneutique selon Gadamer; 2ème partie: Usul al Fiqh et la compréhension du message; 3ème partie: La problématique de la dissociation entre l'auteur du texte et le lecteur; 4ème partie: La philosophie du fiqh et l'étude du processus de la compréhension.

l'influence méthodologique et l'imitation, les avantages qu'elle tire de ces sciences pour mettre à jour sa structure méthodologique et son approche de la compréhension. Un groupe de chercheurs et d'experts ont discuté ce sujet dans six articles disposés comme suit:

Osul Al Fiqh

– Rigidités et possibilités de renouvellement –

Dr. Al Ayashi Draoui

خلاصة باللغة الفرنسية

L'article adopte une démarche analytique et diagnostique pour traiter d'Osul Al Fiqh dans sa situation actuelle tout en étudiant deux aspects ; le premier marque cette science, en général, d'étroitesse, de rigidité et d'inefficacité, et son incapacité à se tenir à jour avec les nouvelles évolutions et à suivre les changements de la vie de l'homme, ses problèmes éventuels et les nouvelles problématiques. Le second se rapporte aux perspectives, capacités et introductions à l'évolution et le renouvellement dans ce domaine en termes de connaissances, conception et perception, ainsi qu'en termes d'approche, outils et instruments, appelant ainsi toutes les personnes concernées à reprendre les efforts de prise de décision à cet égard en espérant que cette science authentique et honorable retrouve sa vivacité et efficacité, et regagne sa place et sa valeur à la fois dans l'esprit actuel des musulmans et dans leur vie contemporaine.

L'introduction à l'évolution et au renouvellement des principes de la jurisprudence islamique consiste à identifier la relation méthodologique et cognitive entre Usul al Fiqh et les sciences humaines et sociales de différentes branches et types, et ce selon une vision intégrale, et l'adapter

– **Recherches et études**

1. L'interdiction de l'emploi des armes de destruction massive dans la jurisprudence islamique
2. La centralité du monothéisme dans l'autorité mondiale du Velayat-e faqih
3. L'islam et les minorités- Analyse comparative jurisprudentielle et juridique

– **Analyses scientifiques:**

1. Analyse du livre «L'Imam Khomeini: Originalité et nouveauté»

– **Le refuge de la jurisprudence:**

1. Plan du numéro (3)
2. Plan du numéro (4)

– **Résumé du dossier du numéro:**

1. Résumé en langue arabe
2. Résumé en langue perse
3. Résumé en langue française
4. Résumé en langue anglaise

Dans ce numéro intitulé «**Osul Al Fiqh et la problématique du développement méthodologique**», l'Ijtihad contemporain aborde les principes de la jurisprudence islamique au sein de l'environnement islamique de la connaissance et les perspectives du développement méthodologique de cette science et ses mécanismes au niveau des questions qu'elle examine, son approche, ses sources et sa relation avec les autres sciences au sein et à l'extérieur de l'environnement de la connaissance islamique par rapport à

L'Ijtihad contemporain / Numéro 2 / 1ère année / Automne 2016 A.D.

– Editorial

- Dossier du numéro: «Osul Al Fiqh (Les Principes De La Jurisprudence Islamique) et la problématique du développement méthodologique»

- 1.Osul Al Fiqh - Rigidités et possibilités de renouvellement –
- 2.Comprendre le message entre l’Herméneutique et les principes d’ Osul Al Fiqh - Etude comparative entre Gadamer et le martyr al Sadr-
3. Principes d’ Osul Al Fiqh - Étude de la méthodologie de la compréhension et de la vision de renouvellement-
4. Les principes d’ Osul Al Fiqh dans le contexte de l’évolution – Analyse des effets de l’interconnexion entre les principes de la jurisprudence islamique et les sciences islamiques-
5. Rôle de la méthodologie inductive dans la production des questions d’ Osul Al Fiqh – Analyse de la preuve jurisprudentielle –
- 6.La présence du Saint Coran dans la recherche jurisprudentielle – Analyse des perspectives de développement des principes d’ Osul Al Fiqh n s’appuyant sur le Coran-

the religious texts through the Quran verses that lead to that science.

The studies conducted in this field indicate that there is no comprehensive, global study of those verses though it is important to know, collect and analyze them. Moreover, the use of the jurisprudential verses all over the Islamic history has not been increasing.

This article studies the history of reliance by the jurisprudential scholars on the holy Quran in deduction and referencing, and seeks to clear all obstacles that prevent the intensive presence of the Quran in the principles of Islamic jurisprudence, by providing approximate statistics about how extensively the most outstanding jurists have taken the Holy Quran as reference throughout the history of the principles of Islamic jurisprudence, so as to establish the presence of the Quran by elaborating structural developing strategies for Usul al Fiqh. It also provides an approach to the effectiveness of the Quranic instructions about the principle of the release from liability as it constitutes an example of the discussed principles in Usul al Fiqh and whose reliability and limits of application are deduced from the Quran verses.

that there is a tendency that supports the reliability and legitimacy of the inductive evidence not only based on the useful blockage of the proof of evidence of the absolute conjecture, but based on the attempts aiming at activating the presence of the inductive logic in Fiqh with the jurisprudential school, and ensure its reliability by setting the rule of cancellation of the private resources, or identifying the reason of the judgment or the dependence on the apparent meanings of the text with relation to Quran and Sunnah.

Such illustration, at the hypothesis level, of the possible use of the inductive logic in the jurisprudential deduction and production of the Islamic judgment requires that the jurist study the reliability of the inductive methodology in producing the Islamic jurisprudence-related issues in order to assert or deny this hypothesis, because the search for the Usul al Fiqh methodologies does not fall within his competence, and is ensured by Usul al Fiqh. Nevertheless, the study of induction does not exist in the research of Usul al Fiqh, particularly in the exterior research.

Presence of the Holy Quran in Jurisprudential Research

- Study of the Opportunities of Evolvement of the Principles of Usul Al Fiqh based on the Quran-

Dr. Reda Haq Banah, Dr. Naqi Zada

Usul Al Fiqh is one of the solemn Islamic branches of knowledge that emerged and developed within the religious text from which it derived its proof of evidence and that is considered in the understanding of

common concepts.

Therefore, this study addresses the concept of interconnection between sciences and underlines the relation between Usul al Fiqh and the other sciences, providing an approach to develop and renew that science by studying its methodology, issues and tools and by taking advantage of the other sciences with which it is associated by an interrelation and a complementarity in terms of focus on the religious text.

Role of Inductive Methodology in Production of Islamic Jurisprudence Related Issues

- Study of Usul Al Fiqh Proof of Evidence –

Sheikh Samer Taufic Ajami

The inductive logic is one of the general methodologies of the human reasoning used to produce knowledge, and has undergone several stages since Aristotle to the new, but not the last, ideas provided by western philosophers. So it would be normal to ask the Islamic researcher about whether it is possible to use the inductive methodology in producing the Islamic jurisprudence-related issues.

The answer might be negative, especially amidst declarations issued by scholars of Usul al Fiqh claiming the uselessness of induction in the jurisprudential deduction. But when tracing back the history of the principles of Islamic jurisprudence, the researcher will find out that the jurists have used the inductive methodology in several circles, and

of understanding such as philology and linguistics in general, and semantics in particular, as well as some of the branches of the human sciences such as psychology and sociology?

Principles of Islamic Jurisprudence in the Evolution Context - Study of the Effects of Interconnection between Principles of Usul Al Fiqh and Islamic Sciences-

Dr. Mohammed Bin Omar

خلاصة باللغة الإنكليزية

One of the cultural and intellectual phenomena that draws the attention of the researcher, the watcher and the reader of the course of the Islamic Arab heritage in its historical evolution is the interconnection between the sciences that emerged and evolved within such heritage for the integral interrelation was the prominent, prevailing and existing characteristic of all the sciences that developed within the Islamic Arab culture.

It is the religious text that contributed to this interconnection between the Islamic sciences and had a complementary, interconnected network of sciences built around. Most of these sciences –both linguistic and Sharia - have chosen the interpretive, explanatory mode in dealing with the religious text.

One such science is Usul al Fiqh which is the meeting point of some sciences of the reason and of the tradition such as Fiqh, linguistics, logic, Fiqh of reality, constituting a way of deduction based on the reason and the tradition and deriving its components and references from a set of sciences with same object and approach and having

text. But the modern hermeneutics has established the relativity of understanding and the historicity of the interpretative approach.

By answering this question, the study intends to recognize the possibility of drawing on the hermeneutics to renew the areas of research of the principles of Islamic jurisprudence and to showcase examples of intersections and possibilities of participation, if we assume the non-acceptance of the methodology of Usul al Fiqh with respect to what is common in the contemporary philosophical hermeneutics. From the perspective of al Kalam, Usul al Fiqh considers the Quran as the guidance book which was sent down in truth from the Truth to be a clear statement to all people and Allah, the Almighty, tells us about a reality that is inscribed in the tablet, and thus the jurist may not add subjective dimension not intended by Allah.

In conclusion, Usul al Fiqh seeks to create a standard objective approach in dealing with the religious text that would often involve a relativity of understanding which is an otherwise doubtful, rational relativity accepted by the public, and included by the conclusiveness approach in Fiqh. The relativity of understanding comes amidst an existential reality approached by such relativity. Therefore, Usul al Fiqh does not allow the text to go beyond the intention of the author, and to drift away from the point he wants to convey, though it intends to always improve the understanding process. The issue of the understanding evidences is very open in the Usul al Fiqh, and can cover some of the opinions of the theorists of the philosophical hermeneutics, but from a jurisprudential point of view.

Why is there too much talk about hermeneutics, Usul al Fiqh and interpretation and far too little about the inspiration by Usul al Fiqh from sciences on which hermeneutics relies on for the purpose

Usul Al Fiqh

– Study of the Methodology of Understanding and the Renewal Visions-

-1-

Assayed Husein Ibrahim

Usul al Fiqh is the methodology, logic and knowledge tool of Fiqh by which the jurist reaches conclusions. The Muslims have excelled at this science, establishing in some of its basic fields of research the structures of the understanding of the intention to come up with the proof of evidence of the custom rational apparent meanings which constituted the basis for understanding the true point of the apparent meanings in Quran and Sunnah. The use of the basis of the proof of evidence of the apparent meanings is not restricted to Fiqh; it is also used in interpretation, al Kalam, etc.

In fact, sciences always seek- through their scholars- to develop their tools and approaches. Therefore, Usul al Fiqh looked for streams of knowledge that would enrich and promote its methodological tool. The study alludes to the attempts or tendencies of renewal with the jurists and scholars during the last decades, before asking the frequent question: Is it possible to draw on hermeneutics and its methods to analyze the religious text?

The answer requires the definition of hermeneutics. In some stages, it meant the interpretation, and maybe it was understood by some as a way of understanding. So the methodology of Usul al Fiqh does not contradict the root of the term and a part of its history; it is itself a way of interpretation and of understanding the intention of the religious

sciences of different branches and kinds based on an integral vision while modernizing it so as to be up-to-date with the reality and the changes of time and place and answer the needs and requirements of the human being with accuracy, flexibility and dynamism.

Understanding of the Point between Hermeneutics and Usul Al Fiqh

– Comparative Study between Gadamer and the Martyr al Sadr-

Assayed Ali Abbas al-Musawi

The article conducts a comparative study of the basics and principles of understanding between Usul al Fiqh and the hermeneutic theory, highlighting two important sciences that have given too much attention to this matter: Hans-Georg Gadamer (Hermeneutics) and the martyr Sayyid Mohammed Baqir al-Sadr (Usul al Fiqh). The matter is addressed in four parts: part I: Components of hermeneutic understanding according to Gadamer; part II: Usul al Fiqh and understanding of the intention; part III: The issue of dissociation between text author and reader; part IV: Philosophy of Fiqh and study of the understanding process.

the Islamic knowledge environment with respect to methodological influence and imitation, the benefits it draws from such sciences to update its the methodological structure and understanding approach. The topic is addressed by a group of researchers and experts in six articles arranged as follows:

Usul Al Fiqh

- Inflexibilities and Renewal Possibilities-

Dr. Al Ayashi Draoui

خلاصة باللغة الإنكليزية

The article takes an analytical diagnostic approach to dealing with Usul al Fiqh in its present situation by studying 1) the aspects of narrowness, inflexibility, ineffectiveness and non-influence which mostly mark this science, and its failure to keep catch up with the new developments and to keep up with the changes in people's life, their contingent issues and new problems and 2) the opportunities, capabilities and introductions to evolving and renewal in this area in terms of knowledge, conception and perception, as well as in terms of approach, tools and instruments, thus calling on all people concerned to resume the decision-making efforts in this respect in the hope that this honorable authentic science will regain its vigor and effectiveness, and redeem its place and value in both the mind of the current Muslims and their modern life.

One introduction to evolving and renewal of the principles of Islamic jurisprudence is to identify the methodological and knowledge relation between Usul al Fiqh and the human and social

– **Research and Studies:**

1. Prohibition of Use of Weapons of Massive Destruction in Islamic Jurisprudence
2. Centrality of Monotheism in the Wilayat al Faqih's Authority in the World
3. Islam & Minorities- Jurisprudential and Legal Comparative Study

– **Scientific Analyses:**

1. Analysis of «Imam Khomeini: Originality and Newness»

– **Haven of Jurisprudence:**

1. Layout of Issue (3)
2. Layout of Issue (4)

– **Summary of the Issue File:**

1. Arabic Summary
2. Persian Summary
3. French Summary
4. English Summary

In this issue titled «Usul al Fiqh and Methodological Development Problem», the Contemporary Ijtihad Magazine addresses the principles of Islamic Jurisprudence within the Islamic knowledge environment and the opportunities of the methodological development of this science and its mechanisms with respect to the significance of the issues it raises, its approach, sources and relation with other sciences within and outside

The Contemporary Ijtihad /Issue N°2/year 1/ autumn 2016 AD

– Editorial

- Issue File: «Usul Al Fiqh (Principles of Islamic Jurisprudence) and Methodological Development Problem»
1. Usul Al Fiqh - Inflexibilities and Renewal Possibilities-
 2. Understanding of the Intention between Hermeneutics and the Principles of Usul Al Fiqh – Comparative Study between Gadamer and the Martyr al Sadr-
 3. Principles of Islamic Jurisprudence – Study of the Methodology of Understanding and the Renewal Visions-
 4. Principles of Islamic Jurisprudence in the Evolution Context- Study of the Effects of Interconnection between Principles of Usul Al Fiqh and Islamic Sciences-
 5. Role of Inductive Methodology in Production of Usul Al Fiqh Related Issues- Study of the Jurisprudential Proof of Evidence –
 6. Presence of the Holy Quran in Jurisprudential Research- Study of the Opportunities of Evolvement of the Principles of Usul Al Fiqh based on the Quran-